

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatelj
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 104.

V Ljubljani v petek, 4. julija 1884.

Tečaj I.

Deutscher Schulverein — Ortsgruppe Laibach; — „Narodni dom“ v Ljubljani.

Es gibt keine schiefe Ebene, auf der es weniger Aufenthalt gibt, als die: die Wahrheit zu sagen. — Wer sich in diese Gefahr begibt, steigt in die Tiefe, — der Richter wird ein Opfer der Gerechtigkeit.

Zakaj smo si ta-le napis izbrali? — Odkritosrečno rečemo, zato, ker se nam dozdeva, da *Deutscher Ortsschulverein — Ortsgruppe Laibach* — več dejanske požrtvovalnosti najde v beli, slovenski Ljubljani — nego „Narodni dom“. Blizu 400 udov ima ljubljanska *Ortsgruppe* (nad 1000 gld. skupili so pri zadnji veselici na kazinskem vrtu); — koliko jih ima „Narodni dom“ sploh — koliko v Ljubljani in koliko donajajo njemu v korist prirejene zabave? — Toda uže jih slišimo naše novodobne narodnjake: „Kamnjajte ga, izdajalca naroda! Zopet brezozirno odkrije živo rano našega narodnega navdušenja!“ Da! navdušenje z besedami! pri kapljici sladkega „vinčka“! — Kako lepo se tú dá govoriti! — ves svet je premajhen za veliko slovensko idejo — pri kapljici sladkega „vinčka“! — ali potem, ko ubogi nabiralec s pušico pride — za slovensko idejo? — *The rest is* — „Narodni dom“. Na srce nam je bilo, to enkrat slovenskemu občinstvu prav jasno povedati.

Ideja „Narodnega doma“ je gotovo plemenita in skoz in skozi narodna; pa ne samo, da je plemenita in narodna, ona je tudi obče koristna, kajti z „Narodnim domom“ se bode pomnožilo imetje „Matice Slovenske“, in to imetje bode služilo ustanovam za domače dijakke in slovenske umetnike; „Narodni dom“ ima tedaj namen, širiti napredek in omiko med Slovenci — narodni napredek in narodno omiko. Bela, slovenska Ljubljana bi vrhu tega lepo monumentalno poslopje dobila,

in narodna društva dobila bi prijetno zbirališče, kjer bi vladalo spodobno vedenje, umetnost in znanstvo.

Kakor se pa kaže, se ne moremo mi Slovenci dejansko navduševati za to idejo — in rajše prepuščamo, da se zanj in mestu nas navdušujejo naši brati Čehi in Hrvati, kajti od tistih smo do sedaj izdatne podpore dobili, med tem, ko se mi jezimo nad nemškim „Schulvereinom“ in nad velikim številom njegovih udov, nad drznostjo tega društva, katero v osrednji slovenskih dežel toliko denarja nabira — za ponemčevanje slovenskih in slovanskih otrok.

Enkrat je bila neka banka, recimo v Honolulu ali kjerkoli želite, ta je obetala, predno jo je zadela božja šiba, delničarjem zlate gradove; hajd! kako so se gnetili narodnjaki, da so denar polagali na altar domovine — za obetane zlate gradove; hajd! kako so se trkali, da bi odborniki tej banki postali in kako so ti odborniki — iz golega domoljublja pridno v sejah sedeli — za 10 gld. „prezenčnih mark“. — Vse je šlo rakom žvižgat: banka, zlati gradovi in „prezenčne marke“ — ostali so le poparjeni delničarji in oblitni odborniki. — To je tam bilo nekje v tistem oceanu ali v deveti deželi, natančno tega ne vemo, samo to nam je znano, da je nek neprevidnež začel govoriti „o molzni kravi“ narodni — tega reveža so obesili.

Seveda „Narodni dom“ delničarjem nič družega obetati ne more, kakor točno izvrševanje jako potrebne in narodu koristne lepe ideje, in odbornikom tudi ničesar plačati ne more, temveč jih le nakaže za požrtvovalni njihov trud na narodno hvaležnost.

To je zares malo za subjektivno navdušenje; pa vender, ko uže toliko kričimo, ko pri družih zmeraj trsko v jajci iščemo, ko uže toliko se pritožujemo o nemškem nasilstvu — bi vender enkrat kazalo, da nehamo kričati, da dejansko enkrat kaj storimo za se — za svoj narod; naj bi se vender vsaj od Nemcev ali od Čehov naučili, da obstoji delo za na-

rodno stvar ne le v tem, da se vedno pritožujemo, da vedno od vlade mogoče in nemogoče reči zahtevamo in da se zmeraj za zatirani narod proglašamo.

Potem bi vender kazalo — pravimo, — da ponosni postanemo, ter iz lastnih močij si snujemo take narodne zavode, kateri bi svedočili poznim rodovom o naši narodni zavednosti in našem požrtvovalnem delovanju. Taki zavodi postali bi prave trdnjave narodnega navdušenja nasproti naskokom naših nasprotnikov. Nekdaj pod Napoleonovim nasilstvom je nek francoski poslanec v zbornici vzdihnil: *La liberté comme en Autriche!* mi pa recimo, le toliko požrtvovalnosti in navdušenja med Slovenci za „Narodni dom“, kolikor ga imajo naši nasprotniki za nemški *Schulverein* — in potem bo možno v kratkem to hišo zgraditi, ki je poklicana, da slovenskemu imenu čast dela, kakor česko narodno gledališče českemu narodu. Ne pozabimo gesla na narodnem gledališču v Pragi: „Národ sobě!“

Če pa tega doseči nismo v stanu, če se do take višnje narodne čistilakomnosti vzdigniti ne moremo, — potem, da potem je bolje, da mirno gledamo, kako se nemški *Schulverein* v deželi širi, in da prav pohlevno molčimo, — kajti potem nam vsaj nikdo ne bo mogel očitati, da smo postali — smešni.

„Ljubljanski List“ — pred sodnijo.

Proti našemu glavnemu uredniku, prof. Šukljeju, je vložil dr. Iv. Tavčar tožbo pri tukajšnji delegirani sodniji po § 496. Skliceval se je na naš uvodni članek: *Indignatio fecit* (štev. 71, z dné 24. maja t. l.) in na lokalno notico v štev. 82, z dné 4. junija t. l. Mož si je po svoji običajni možatosti izvolil dokaj varno pot; čakal je namreč tako dolgo, da ga prof. Šuklje ni mogel več pobijati z enakim orožjem, ker od onega časa, v ko-

pomirili, naj bodo iz katerega koli kroga ali stanu, izražajo ravno tako.

— . . . Imel sem dobro in česti vredno ženo, — tako prične on; — ljubil sem jo iz vse duše — in porodila mi je osem otrok; ali skoraj vsi so pomrli v mladih letih. En sin postal je škof ter je, ni še davno, umrl v svoji škofiji; o drugem sinu — Jakoba smo ga klicali — hočem vam zdaj pripovedovati. Dal sem ga v semenišče v mesto T . . . ; kmalu dobival sem o njem same vesele vesti: v vseh predmetih bil je prvi! Tudi doma, ko je bil še otrok, se je odlikoval s svojo pridnostjo in skromnostjo; časi — po ves dan ga ni slišati . . . vedno vam kje sedi s knjižico v roki in bere. Nama z ženo ni delal nikoli niti najmanjše preglavice; bil je pohleven. Samo časi je postajal zamišljen, proti svojim letom, in zdravja je bil slabotnega. Enkrat se prigodi ž njim nekaj čudnega. Izginil je bil z doma — ravno pred Petrovim — rano ob zori; izgubil se je bil skoraj za vse jutro. Naposled se vrne. Midva z ženo ga sprašujeva: Kje si bil? „V gozd“, pravi, „sem se šel sprehajati in srečal sem tam nekega zelenega starčka, ki se je mnogo razgovarjal z menoj; — dal mi

Listek.

Povest očeta Aleksēja.

Ruski spisal Ivan Turgenev, poslovenil K. Štrekelj.

. . . Dvajset let bo tega, kar mi je bilo — kot zasebnemu pregledniku — obhoditi vsa dovolj mnogoštevilna posestva svoje tete. Župniki, s katerimi se mi je bila dolžnost seznaniti, kazali so se mi precej enolične osebe, sešite tako rekoč po eni meri; vender naletim naposled, skoraj na zadnjem iz vseh posestev, kar sem jih pregledal, na duhovnika, kateri svojim tovarišem ni bil podoben. Bil je to jako star, skoraj onemogel človek; in da ga niso zadrževale siljene prošnje svojih farmanov, kateri so ga vsi ljubili in spoštovali, davno uže bi si bil izprosil pokoj. Meni sta se zdeli zanimivi na očetu Aleksēju (tako so ga klicali) dve posebnosti. Prvič, on ni samo ničesar prosil za samega sebe, ampak je celo na ravnost povedal, da ničesar ne potrebuje; drugič pa nisem jaz še na nobenem človeškem obrazu videl bolj otožnega, po polnem neobčutnega, — kakor pravijo — „ubitega“ iz-

raza. Črte tega obraza so bile navadne, kakor jih kaže kmečki tip: čelo zgubano, očesca mala in siva, nos debel, brada v podobi klina, koža pa rjava in zagorela . . . Ali izraz! . . . izraz! . . . V motnem njegovem pogledu je komaj tlelo življenje, — in še to žalostno; tudi glas bil mu je nekam mrtev in ravno tako moten. — Obolel sem in legel za nekaj dni; oče Aleksěj zahajal je k meni zvečer — ne razgovarjat se, ampak igrati na karte. Kakor se je videlo, zabavala je taka igra njega še bolj nego mene. Ko jaz enkrat sredi igre nekoliko postanem (čemur se je oče Aleksěj ne malo veselil), navedem govor na njegovo preteklo življenje, na tiste bridkosti, ki so ostavile na njem tako viden sled. Oče Aleksěj se s prva dolgo upira, ali konča s tem, da mi pové svojo zgodbo. Najbrže sem se mu kako prikupil, sicer bi ne bil z mano tako odkritosrečen.

Trudim se, da podam njegovo povest tudi ž njegovimi besedami. Oče Aleksěj govoril je zelo prosto in jasno, brez nobenih seminar-skih in provincijalnih posebnosti in zavijanj v besedi. Opazil sem ne prvič, da se vsi ljudje, ki so kdaj bili silno potrti, pa so se pozneje

jem je dr. Tavčar na dosedaj v slovenskem novinarstvu nečuvni način grdil in psoval osobo političnega protivnika, prof. Šukljeja, je uže potekel kratki obrok sedmih tednov, in tedaj bi bila eventualna tožba našega urednika uže zastarela. In tudi to mu je uga-jalo, da po § 496. toženi urednik **ni smel nastopiti dokaza resnice**. Zavarovan tedaj v tem oziru naznanil je svojo tožbo delegirani sodniji, in danes ob 9. uri zjutraj se je vršila obravna, katera je toliko zanimiva, da jo po polnem objavimo svojim čitateljem. Sodijo naj sami!

Na vprašanje sodnika g. Čučeka izjavlja prof. Šuklje, da je sam spisal dotični članek in navedeno domačo vest, da pa tudi rad prevzame vso odgovornost za dopis iz Notranjskega v štev. 71, kakor sploh za vse, kar pri-naša „Ljublj. List“. Dr. Tavčar hoče odstopiti od tožbe, ako zatoženi v svojem listu pre-klične dotične izraze ter plača 5 gld. globe. Naravno, da je naš urednik odločno odbil to propozicijo! Ker dr. Tavčar ničesar ni znal povedati, da bi utemeljil obtožnico, je sodnik besedo dal prof. Šukljeju, kateri se je za-govarjal blizu tako-le:

„Gosp. dr. Tavčar se čuti razžaljenega po nekaterih krepkih izrazih, katere sem v svo-jem listu rabil proti njegovi osobi. Vložil je proti meni tožbo po § 496. Jaz sem sicer še dandanes — in to bolj nego kedaj — uver-jen, da mu nisem storil nobene kri-vice, da je on v popolni meri zaslu-žil vse te priimke; toda iz mnogih raz-sodeb najvišje sodnje mi je do dobrega znano, da pri § 496. se ne dá nastopiti dokaz resnice. Tedaj mi ne preostaja nič drugega, nego dokazati, da izrazi, katerih sem se posluževal, niso psovke v smislu § 496. Preden pa da nastopim svoj dokaz, bodem genetično razvil izvir one polemike, katero je „Ljublj. List“ imel proti dr. Tavčarju. Iz mojih izpeljav pričaš se bode tudi g. sodnik, da nisem jaz pričel te polemike, da mi jo je vsilil g. tožnik sam ter da so najkrepkejšie besede z moje strani le slaboten odmev onih osebnih napadov in su-rovih psov, s kojimi je g. Tavčar sam napa-dal mojo osobo, moje prijatelje in sodelovalce, ob enem pa vlado, katere načela imam čast zastopati v svojem listu.

Njegovi napadi datujejo še iz one dobe, ko „Ljublj. Lista“ niti bilo ni. Povod jim je bil moje postopanje v mestnem zboru o pri-lik, ko sem se protivil nezakonitemu in škod-ljivemu predlogu o vpeljavi slovenskega jezika kot obligatnega predmeta tudi za neslovenske dijake na tukajšnji realki. V prav stvarnem članku sem v „Slo-venču“ razložil slovenskemu občinstvu svoje nagibe. Na to objavil je dr. Tavčar, ne da bi se imenoval, osoben članek v „Slovanu“ št. 5, v katerem me je ostro napadal ter me med

drugimi laskavimi izrazi primerjal „zakotnemu pisacu“. Članek je bil chiffriran s tvrdko —r.; jaz sem pač znal, da je pred leti dr. Tavčar pod to chiffro dopisaval v „Slov. Narod“, tudi pisava spominjala je nanj, ali odkrito rečem, da je bila vsa argumentacija tako vodena, tako nejuridicična (dr. Tavčar: „Obtoženi me ne sme žaliti tukaj, izrazov „vodena argumen-tacija“ itd. ne trpim.“ — Sodnik: „Gospod pro-fesor se le zagovarja in te pravice mu ne smem kratiti“), da ga niti na sumu nisem imel, da bi bil on pregrešil tak nelogični nestor. Tedaj se v svojem odgovoru: *Sapienti sat*, niti z jedno besedico nisem zaganjal v njegovo osobo. Tem bolj sem bil iznenaden, ko ravno isti gospod, ki se sedaj kaže tako nervozno občutljivega, prijavi v „Slov. Narodu“ brez-merno surovo „Poslano“, s kojim je moja čast žalil tako občutljivo, da sem bil pri-moran, uložiti proti njemu tožbo pri porotni sodniji. Iz tega „Poslanega“ navedel bodem le naj bolj markantne izraze. Gospod zasebni tožitelj je pital mene, narodnega zastopnika, s priimki, kakor: „iz reptilienfonda plačani postranski profesor,“ dejal je, da nosim pod srcem „vladni revolver“ ter me tako posredno prištevaj zaničevanju „revolveržurnalizmom“ itd. Imel sem neovržne dokaze v rokah ter jih imam še do dandanes, da je bila T. izjava čisto priprosta laž, golo obrekovanje; g. dež. predsednik sam je bil pripravljen, pred sodnijo pričati v tej zadevi. Da so izrazi v istini bili razžalilni, potrdila je tudi graška nadsodnija, katera je odbila priziv dr. Tavčarjev.

Z 28. febr. začel je izhajati „Ljubljanski List“. Prizadeval sem se kot urednik, skrbno izogibati se vsakemu prepiru, vsaki osebnemu polemiki. Toda baš dr. Tavčar tega ni dopustil! Uže v 9. štev. „Slov. Narodu“ debutiral je dr. T. s svojimi napadi in psovki na mojo osobo.

Gradivo je v tem oziru tako obilno, da hočem navajati le nekoliko posebno markantnih izrazov, ali bolje rečeno: psov. Uže v 9. štev. tega tednika pravi, govorec o moji malenkosti: „Politični ministrant in profesor vihti kadilnico, da se od samega dima ničesar ne vidi.“ Mnogo huje zbada v 13. štev. „Slo-vana“ „Ljublj. List“ in njegovega urednika; tu pravi: *Nevarno je to z vladnim grošom plačano kričanje samo zategadelj, ker se z njim bega naša mladina. In ako bode še dalje na široko odpirali usta, imate pač poroštvo, da bode še kdaj smeli v fraku in beli kravati klečepaziti pri znanih „soarejah“, in konečno očita meni in mojim somišljenikom direktno izdajstvo narodne stvari, rekoč: „Se-daj, ko imamo še grofa Taaffeja na vladnem krmilu; ko imamo v deželi zastopnika, kate-remu je vseč žrgolenje teh političnih vra-bičev, sedaj izdajajo slovenski jezik še samo v teoriji; ako pa se politične razmere spremené,*

in ako pošlje grof Taaffe morda v deželo za-stopnika, kateri ne bode imel potrebe družiti se s takimi značaji, potem bodo izdajali slo-venski jezik tudi — v praksi!“ In svoje na-pade je potenciral v 14. štev., v kateri — jaz se poslužujem le njegovih izrazov — mi pri-tisne „na resno nagubančeno čelo pečat na-rodnega izdajstva,“ me počasti s častnim priimkom „narodni Efialt“, to je izda-jica v najgršem pomenu; mene in moje pri-jatelje apostrofuje z naslovom: „prijatelji klečepazi,“ vitez klavverne po-stave“ ter se konečno oblastno odreže z besedami: *Navado imajo, da kličejo pri vsa-kem nasprotniku po „vizitnici“; če jim pa pokažeš „vizitnico“, zateko se pred porotnike, češ, ker te mi ne moremo, bode te pa „kravato“ sodišče! Nas torej ti junaški zajci nikakor ne morejo osebno žaliti!* (Sodnik: „Pa zakaj niste tožili po istem paragrafu?“ — Profesor Šuklje: „To ni žurnalistična navada, novinarji ne smejo biti tako občutljivi.“)

Ne bodem nadaljeval tega neprijetnega ekskurza. Navedel sem menda dovolj, da bode g. sodnik po polnem uverjen, da je g. tož-nik, kateri bi vendar kot jurist moral poznati pomen in pravne posledice svojih psov, pričel z napadi, kateri do sedaj nimajo para v slovenski žurnalistiki. Čudim se le njegovi drznosti, da se upa, sklicati se na § 496., katerega je ravno prej toliko-krat žalil in prelomil nasproti istemu možu, proti kateremu se danes drzne nastopiti tožno pot.

In še eno, g. sodnik! Baš v številki, kate-ro sem ravnokar citiral, se norčuje g. to-žitelj z menoj, ker sem jaz pri sodniji iskal pomoči zoper njegove napade. Tú je oblastno pristavil: „Nas torej ti junaški zajci nikakor ne morejo osebno žaliti.“ In danes ta obravna! V istini, jaz ne vem, ali je dr. Tavčar uže zares po polnem pozabil, kar je bil pisal in tiskati dal pred tremi meseci, ali se je ta-krat lagal meni ali se pa dandanes norčuje z visoko sodnijo.

Jaz s svoje strani sem kaj malo reagiral na Tavčarjeve osobnosti. Resno odgovarjati takemu osebnemu protivniku se mi nikdar ni vredno zdelo, le ko se je zaganjal v moža, kate-remu sem udan kot prijatelj ter katerega hvaležno spoštujem kot narodnjak, prijel sem za pero ter sem povedal nekoliko gorkih resnic dr. Tavčarju. Te resnice se nahajajo v mojem članku: *Indignatio fecit* in v lokalni notici štev. 82. Na podlagi teh člankov uložil je dr. Tavčar tožbo, s katero se bavi denašnja obravna.

Vender se nadejam, da bodem dokazal, da v celem, sicer ostrem članku nisem rabil niti jedne psovke. Privatni tožnik nave-del je sicer izraz blatobljivnik. Ali vsak nepristranski presojevalec mi bode takoj moral

je tako okusne oreške!“ — Kakšen zelen starček? sprašujeva midva. — „Ne vem“, pravi, — do zdaj ga še nikoli nisem videl. Majhen starček, z grbo, pa z nogami vedno melje in smehlja se, — in ves je zelen, kakor list.“ — Kaj, praviva midva, — tudi obraz mu je zelen? — „Tudi obraz, in lasje, da, celó oči.“ — Naš sin ni nikoli lagal, ali tedaj počela sva z ženo sumneti. — Kaj še, ti si gotovo kje v gozdu zaspal, na kaki prisoji, in si videl tega starčka samo v sanjah. — „Jaz nisem spal“, pravi, „ves čas ne; no kaj“, pravi, „vi ne verujete? — Glejte, v žepu mi je še ostal en orešek.“ Jakob vzame tisti orešek iz žepa ter ga nama pokaže Malo jederce, kakor majhen kostanj, ali po polnem neravno; našim navadnim orehom ni bilo podobno. Shranil sem je, da bi je lahko doktorju pokazal, če bi bilo treba . . . no izgubilo se mi je . . . in pozneje ga nisem več našel.

— Oddali smo ga tedaj v seminar — in razveseljeval nas je s svojimi vspehi, kakor sem vam uže razložil! Tedaj sva s ženo mis-lila, da postane iz njega še možak! Kader prihaja domov na počitnice, ga je kar veselje

gledati: tako je pohleven, nobene drznosti ni na njem; — vsem se dopada, vsi nam o njem čestitajo. Samo telo mu je še vedno slabotno in na obrazu ni najmanjše rudečice. Uže mu je nastopilo devetnajsto leto — skoraj bo učenju konec! Ali tedaj dobimo nenadoma od njega pismo. Piše nam: „Oče in mati ljuba moja, ne razsrdita se na me; dovolita mi, da stopim v posvetno življenje; moje srce me ne vleče k duhovskemu poklicu; bojim se odgovornosti, strah me je greha — v meni porodile so se dvojbe! Brez vajinega roditeljskega odločila in blagoslova se nočem obrniti nikamor, — le to vama povem: samega sebe se bojim, — ker sem začel mnogo premišlje-vati.“ Povem vam, milostivi gospod, to pismo me je silno užalilo, — prav kakor sè želom me je zbolelo v srce, — kajti videl sem: na svojem mestu ne bode mi naslednika! Starši sin je — menih; ta pa želi po polnem stopiti iz svojega stanu. To me je bolelo tudi za-stran tega: skoraj sto let živeli so v naši župniji samo duhovniki iz naše rodovine! Ven-der si mislim: proti trnu se ni upirati; to je pač njegov nagon. Kak pastir pa bi bil to, ki se je udal dvojbam! Posvetujem se z ženo

ter mu odpišem v tem le zmislu: „Sin moj, Jakob! Dobro si premisli, — desetkrat pri-meri, enkrat odreži; nadlog najdeš v posvetni službi veliko, in mraz in glad, še celó zaniče-vanje našega stanu! In znaj za naprej: noben ti ne bo podal svoje roke v pomoč; glej, da potem ne boš drugim pripisoval svoje krivde. Moja želja, kakor sam veš, bila je zmerom ta, da bi stopil na moje mesto; ali če si se zares udal dvojbam in si se omajal v veri, — tedaj te ne smem zadrževati. Gospodnja volja se zgodi! Midva z materjo ti ne odrekava svojega blagoslova.“ Jakob mi odgovori sè zahvalnim pismom: „Razveselil si me, hvala ti, oče moj; namera mi je, posvetiti se uče-nemu poklicu — in protekcije imam tudi; stopil bom v univerzo in doktor bodem; kajti za vedo čutim v sebi veliko ljubezen.“ Jaz preberem Jakobovo pismo in se še huje raz-žalim; ali svojih bridkosti nimam več s kom deliti; kajti moja stara se je bila silno pre-hladila in je umrla, ne vem — ali zastran tega prehlada, ali pa, ker jo je Gospod iz ljubezni vzel k sebi. Jokam in jokam, jaz vdovec sirota, ali kaj storiti? Tako pač mora biti. Rad bi bil zlezal pod zemljo . . . ali ta

pritrđiti, da ta izraz sploh ne meri na nobeno posamezno osebo, tedaj tudi ne na dr. Tavčarja. Ta izraz je zgolj tropičen; in beseda „blatobljuvnik“ (*Schlammvulcan*) ne zadeva nobene osebe; to se razvidi že iz konteksta; sicer pa ne bi nikdar toliko časti izkazal dr. Tavčarju, da bi mu pripisal eruptivno moč, kakor jo ima naposled vender le vsak vulkan, če je prav le „blatobljuvnik“. Sicer pa še jedenkrat ponavljam, da je ves ta odstavek le jedna podoba, le jedna metafora, da ne meri na nobeno posamezno osebo, in tedaj ne razumim, kako je mogel zadeti baš dr. Tavčarja.

Nič bolj podprta ni pritožba gledé ostalih izrazov. Dr. Tavčar sigurno ni znal, kaj da pomeni „ikonoklast“ (*Bilderstürmer*). Vsak šestosolec bi ga lahko poučil, da je bila to neka verska sekta v grškem cesarstvu, katera se je protivila verskemu običaju, častiti svete podobe. Vsi drugi kristijani bili so „ikonoduli“. Verski sekta „ikonoklastov“ pripadali so časi celó cesarji in cesarice, med njimi taki, kateri se prištevajo boljšim vladarjem bizantinskim — izraz sam na sebi tedaj strogo označuje le neko konfesijo in ni nič bolj žalilen, nego če bi dr. Tavčarja bil imenoval „Anglikanec“ ali „pravoslavnež“.

Drugi priimek, katerega sem privoščil dr. Tavčarju, slóve: *Hans Dampf in allen Gassen*. Hotel sem s tem stigmatizovati njegovo znano prenapetost in nepremišljenost. Toda tudi ta izraz ni nobena psovka. To je naslov neke Zschokkejeve novele, katero tudi čestokrat beró naši gimnazijalci, in junak te novele ni nikakor ne tak značaj, da bi njegovo ime moralo služiti kot žalilni izraz, kot psovka.

Da beseda „razposajenec“ nikakor ni *Schimpfwort*, psovka, pritrđil mi bode vsak, kateri je sploh slovenščine zmožen. Njeno nasprotje je „postavni mož“, in „razposajenec“ ne pomeni nič drugega nego, kar Nemec imenuje: *ein muthwilliger, junger Mensch*. V tem pa nikdo ne more videti znamenja § 496.

O priimku „Thersites“ sicer sam priznavam, da ta beseda ni poseben kompliment. Med vsemi Homerjevimi junaki je Therzit sigurno najmanj simpatičen, ali psovka ta izraz vender le ni. Therzit res ni bil uzor grške lepote — in morda je primera iz tega uzroka užalila gospoda doktorja — ali da bi bil zaničevanja vreden človek, tega vender še nikdo ni trdil. Da se je mož rad umaknil junaškemu boju, da je bil bojazljiv, tega mu gotovo najmanj dr. Tavčar ne bode zamerili. Jezik je imel pač hud in tudi zabavljaj je rad boljšim možakom nego je bil on (dr. Tavčar: *Wie bescheiden!*) — ali to je tudi vse, in jaz vprašam g. sodnika, kje da se najdejo v takem značaju one kriterije, katere utemeljujejo prestopke po § 496?

Isto velja o besedi „političen buffo“. Vsak, kdorkoli le mrvico razume o gledališču,

je trda... ne odpira se. Sam torej pričakujem sina; kajti naznanil mi je: „preden odidem v Moskvo, pripeljem se domu.“ In zares: prišel je v očetov dom — ali preživel je le malo časa v njem. Vidno ga je nekaj mučilo; zatorej je, kakor se je kazalo, tako rekoč na perotih odletel v Moskvo, na tisto ljubeznivo svojo univerzo! Pričnem ga izpraševati o njegovih dvojbah — kaj je neki njih vzrok? Ali velikih razgovorov žnjim ni slišati; le ena misel se mu je vtepla v glavo, in sicer po polnem vtepla! Bližnjemu, pravi, hočem pomagati. Šel je torej od mene proč, — ali, mislite si, niti groša ni vzel sabo, razen nekaj malo obleke. Samemu sebi je uže mnogo zapupal! In ne po krivici. Skušnjo je opravil izvrstno, stopil je v študente, našel si je lekcij v zasebnih hišah... Posebno trden je bil v starih jezikih! In ali si morete misliti? Na um mu pride, celó meni pošiljati denarjev. Jaz se tega nekoliko razveselim — ali ne zastran denarja — kajti vrnil sem mu ga in si to celo prepovedal; ali razveselim se zato, ker spoznam, da se sme kmalu od njega kaj pričakovati. Moje veselje trajalo je le malo časa.

(Dalje prihodnjič.)

pozna njen pomen. Meyerjev *Conversations-Lexikon* definuje ta izraz na sledeči način: *Buffone (Buffo) ist jeder Sänger, welcher in der komischen Oper oder im Intermezzo der Italiener die komischen Charaktere darstellt*. Jaz sicer uže dolgo opazujem neprestane poskuse g. doktorja, priti do veljave v našem političnem gibanju, no, da so ti poskusi do sedaj le komičen utis mogli napraviti name in na marsikoga, to naposled vender ni moja krivda, temveč le dr. Tavčarjeva.

Priimek „Orlando furioso“ tudi ni psovka, temveč baš nasprotno, „epitheton ornans“ za g. tožnika, kajti s tem sem ga primerjal jednemu naj glasovitejših junakov romantičnega srednjega veka; odkrito rečem, da se mi ta primera mnogo prelaskava vidi za g. tožitelja. „Cajlus“ tudi ni razžalilen izraz, to je ime necega učenjaka, kateri je bil slučajno drugega mnenja o Homerjevi slavi, nego je drug olikani svet. Beseda „radikalec“ pa — (dr. Tavčar: „Te besede nisem navedel v obtožnici, to je častni priimek v sedanjih razmerah!“ — Prof. Šuklje: „Saj je od Vaše roke pisano v obtožnici. Gosp. tožnik po tem takem sam ne vé, zarad česar da toži; danes mu je častni priimek, kar mu je bilo pred jednim tednom še psovka.“ — Dr. Tavčar si ogleda obtožnico, izgovarja se, da bi se imelo glasiti: „Orlando furioso“ radikalne stranke“, da je pa izpustil po pomoti zadnjo besedo, ter da je „radikalne“ tako pisano, da je sodnik mogel napačno čitati za „radikalec.“)

In tedaj mi le preostaja en izraz, zarad katerega toži moj nasprotnik, namreč da sem imenoval njegovo trditev v onem „Poslanem“ neosnovano laž. Ne treba biti juristom, da se sprevidi, da je dejanje, storjeno s tem, kakor rad priznavam, žalilnim in za doktor Tavčarja sramotnim izrazom, kaznjivo ne po § 496., temveč po § 491., oziroma § 493. Jaz tudi dandanes še ostajam pri tej svoji ostri besedi, poudarjam in naglašam, da je dr. T. vedoma neresnično govoril, tedaj se lagal grdo in nesramno; seboj sem naprosil dve priči, g. prezidijalnega tajnika viteza Schwarza in tiskarja g. Bambergga, katera bode ta prisego potrdila istinitost moje izjave, ako namreč g. sodnik dopusti, da se zaslišita v tej zadevi. Sicer pa vprašam g. sodnika, katero sredstvo da ostaja možu poštenjaku, ako obrekovalcu nasproti imenuje obrekovanje in laž s pravim imenom, in le ta, mož jurist, se potem potuhne za § 496., ker zna, da baš pri tem paragrafu ni dopuščen dokaz resnice.

Jaz sem pri kraji, g. sodnik. Za trdno pričakujem od Vaše razsodnosti in Vašega pravicoljubja, da ovržete neopravičeno obtožnico, da odbijete tožitelja ter mene oprostite obtožbe.

Gosp. dr. Tavčar, katerega je zatoženi označil v svojem zagovoru, niti besedice ni odgovarjal. Priči niste bili zaslišani, ker ste prišli nekoliko minut kasneje, ko je profesor Šuklje uže govoril. Na to objavlja sodnik g. Čuček razsodbo, v kateri obsoja urednika prof. Šukljeja na deset gld. globe, oziroma 48 ur zapora. Kot olajševalno okolnost omenja med drugim, da je bil prof. Šuklje napaden in izzivan od dr. Tavčarja, kot obtoževalno, da so se psovke rabile v dveh slučajih.

Prof. Šuklje naznanja takoj priziv na višjo instanco; potem se je pritožil tudi dr. Tavčar.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Danes vršé se volitve za deželni zbor **dolenjeavstrijski**, in sicer v kmetskih občinah, ki volijo 21 poslancev. Danes volijo tudi mesta in trgi na **Moravskem**. Do sedaj nam rezultat še ni znan.

Včerajšnja „Wiener Zeitung“ objavlja ministersko naredbo, vsled katere je zabranjeno uvažati in prevažati cunje, stare vrvi, ponošeno obleko, perilo in posteljino z Francoske, Algira in Tunisa. Naredba postane danes pravomočna.

„Gazeta Lwowska“ poroča, da je c. kr. vlada dovolila v podporo po povodnji poškodovanih v **Galiciji** 100 000 gld. Nadvojvoda Albreht podaril je 1000 gld.

Kakor uže znano, izročili so srbski poslanci v **hrvatskem saboru** predlog o avtonomiji Srbov v cerkvenih in šolskih zadevah. Hrvatski članovi odbora, kateremu se je predlog izročil v pretresanje, priporočajo saboru, naj se po mogočnosti ozira na želje srbskega prebivalstva na Hrvatskem. — Sabor zaključil se bode dné 10. julija, no sklical se bode še meseca septembra, predno se bo razpustil. Nove volitve vršile se bodo še le meseca novembra. Stranka Starčevićeva zaključila je, postaviti kandidate v vseh volilnih okrajih.

Na **Ogerskem** stopila je reka Temes preko bregov ter poplavlila mnogo polja in njiv. Ceste in železnice so tako poškodovane, da se je promet moral ustaviti.

Tuje dežele.

Zaključki **nemškega** državnega zbora predali so se včeraj zveznemu svétu v konečno odobrenje. V včerajšnji seji odobril je zvezni svét zakonsko osnovo o osiguranji proti neizgodam. Misli se, da bode zvezni svét svoje delovanje v teku prihodnjega tedna završil.

Na **Portugalskem** vršile so se predvčerajšnjem volitve poslancev. Vladna stranka ima za 35 glasov večino. Volitve vršile so se mirno.

Na **Irskem** so nemiri še vedno na dnevnem redu. Zadnjo nedeljo prišlo je med oranžisti in nacionalisti do krvavega sukoba. Jeden je usmrten, mnogo ranjenih.

Iz **Kahire** se poroča, da postane doslej egiptovsko mesto Assuan na obrežji rudečega morja od 1. septembra počenši, svobodna luka. Ob enem se javlja, da je kralj abisinski dovolil, da se egiptovski vojaki v Sudanu smejo preko njegovega kraljestva vrniti v domovino.

V **Tonkinu** imajo francoski vojaki mnogo trpeti; morí jih tropična vročina in mrzlica, katera zahteva mnogo žrtev.

Kitajska vlada je izjavila, da je gledé prelomljenja ugovora s francosko ne zadene nikakova krivda. Oficirji, kateri so sukob zakrivil, izročili se bodo vojnemu sodišču.

Dopisi.

Iz **Gorjan** 2. julija. (Izv. dop.) V nedeljo je pri nas predaval g. Pirc o gnoju in živinoreji. Do 60 mož se je zbralo pri tej priliki v šoli ter z vidnim zanimanjem poslušalo jasno razpravo gospoda govornika. Pohvalno je omenjal g. Pirc namero g. J. Žirovnika, gorjanskega nadučitelja, ki hoče uže to jesen dodelati drevesnico „Bralnega društva“, iz katere bodo lahko Gorjani dobivali do 500 drevesec na leto, ter je obljubil, pri slavni c. kr. kmetijski družbi na to delati, da dobimo izdatne podpore v ta namen. Naši možaki so bili kaj hvaležni g. Pircu za njegove dobre navode, ter so ga prosili, naj kmalu zopet počasti nas s svojim pohodom. Pri kozarcu vina se je še potem marsikatera pametna in koristna beseda o kmetijstvu rekla. — Prihodnjo nedeljo pa nameravajo naši fantje — pevci na večer na Bled iti, ter tam po jezzeru vozé se popevati v mraku.

Razne vesti.

— (Glavna vojna luka Pulj.) Cesar in cesarjevič podasta se v nedeljo v Pulj, kjer bode prisotna manévrom naše mornarice in si mislita ogledati novo vtrjeno lukó. Uže štiri leta popravljajo razne forte, ki jo obdajajo, in sedaj se delo bliža koncu. Vsled teh naprav postane Pulj jedna izmed najbolj vtrjenih morskih trdnjav Evrope. Posebno zanimivi so tudi velikanski topovi firme Kruppove in razne druge varnostne priprave. Vsa oprava luke vredna je nad 500 milijonov goldinarjev!

— (Strašna nevihta v Bukovini.) Dné 28. junija razgrajala je strahovita nevihta v izhodnji Bukovini. Posebno nad železnično progo

Černovice-Kuczmare bučal je silen vihar in z njim se je vsula tolika ploha, da ni moč popisati te elementarne sile. Na progi je delalo 8 delavcev in jedna ženska, ko se je vihar pričel. Može so skočili v neko bližnjo dolinico, meneči, da bodo tam bolj varni. A izpod neba so pridrle tolike mase vodovja, da je bila dolinica v malih trenotkih podobna jezeru! Ko je nevihta nekoliko ponehala, prihitel je poseben vlak z zdravniki nesečnim delavcem na pomoč, a nobenega ni našel več živega; vse je bila nevihta usmrtila!

— (Strah pred kolero.) Iz Alassije, mesta na zapadnem bregovju genuškega zaliva, poročajo listi: Župan je dobil 28. junija zjutraj poročilo, da je prišla iz Toulona v Alassijo neka družina, ki ima za kolero bolne ljudi pri sebi. Župan je vzkazal, da se takoj pripravi star neobljuden samostan sredi mesta za bolno družino, kjer naj bi se zdravila po polnem osamljena. Ko so to meščani zvedeli, hiteli so k županu in burno terjali, da družino spravi kam drugam, ne v sredo mesta; drugi pa so v silnem strahu kričali, da bi najbolje bilo, ko bi se samostan zažgal, potem bi ne mogli vanj naseliti bolnikov. Drli so proti plopu, vlomili cerkvena vrata in začeli plat zvona biti! Dolgi, zategnjeni glasovi starega zvona vzbudili so po celem mestu strašno razburjenje. Iz vseh hiš so drli ljudje, silno prestrašeni in večinoma oboroženi z vilami, noži, puškami itd., a ne vedó kaj pomeni to zvonjenje. Dolgo je trajalo, da so se duhovi pomirili in da se je posrečilo bolj hladnokrvnim elementom pogovoriti razdražene meščane. Ko se je zopet povrnil mir, zvedelo se je, da je bila ona novica o kolero po polnem — izmišljena! Najbrže je napravil kak nepredviden slabó šalo z vbozimi meščani. Sedaj ga pa pridno iščejo in pravijo, da se mu ne bode dobro godilo, ako mu pridejo na sled.

— (Političen umor.) Na glavnem trgu mesta Sinigaglia v Romagni pripetilo se je minoli teden sledeče zločinstvo: Zvečer ob polu 10. uri začela sta se na trgu dva strela; ljudje so prikočili k možu, ki je streljal, a predenj so bili pri njem, zgrudil se je na tla in umrl. V prvem trenutku so mislili, da se je sam usmrtil, a kmalu so zapazili, da ima mrtvec prebodena prsa! Streljal je pač on, a le za svojim morilecem, ki ga je bil nagloma napadel z bodalcem. Zločinec je všel, vender so ga kmalu zasačili. Sedaj trdi, da je izvršil umor zaradi političnega sovraštva.

— (Prijeten gost.) V neko peštansko gostilno je prišel nedavno neznan mož in vzkazal vrček pive. Kar nenadoma pa je potegnil svoj nož in začel — klati pive po dvorani! Jednega je hudo ranil, tri druge pa je nekoliko manj poškodoval. Komaj so ga potem gostje vkrotili in povezali. Ko so ga pripeljali na policijo, videli so, da je zločinec po polnem pijan in zato ga niso mogli takoj izpraševati.

— (Čuden bolnik v kopelji.) V kopelji Schmiedeberg nahaja se letos čuden bolnik. Afrikanski cirkus Merkel, ki je o binkoštnih praznikih bil v omenjeni kopelji, imel je seboj velicega slona. Ko se je cirkus odpravil, jele so debelo-kožu otekati noge in zato ga je moral lastnik pustiti v kopelji, kjer ga zdravijo. Žival se je uže do dobrega privadila gostov. Otroci mu nosijo sladčice, zato jih pa hvaležni bolnik nežno poprime z rivec in jih posadi na svoj široki hrbet ter jih nese na sprehod.

— (Zopet gledališče pogorelo.) Kraljevo gledališče v Edinburgu vnelo se je v nedeljo in v kratkem je do tal pogorelo. Škoda je velikanska, a ljudij se ni nič ponesrečilo.

Domače stvari.

— (Podirati) se je začelo Francovo nabrežje za štajerske eskomptne banke (nekadaj Aiholcerjevo) hišo. Mestni magistrat je odredil, da se breg podpre s koli, kateri se imajo zabijati v strugo Ljubljane.

— (Poškodovan) se je včeraj 14 let stari krojaški učenec Miha Okorn (Gruberjeve ulice št. 4), ker ga je sunil mesarski pomočnik Lovre A. po hribu doli in je običal na drevesu, ter si zadrl kosček veje pod brado. Ker nima doma zdravniške pomoči, odvedli so ga v bolnico. Poškodba sama na sebi je lahka.

— (Goljufija.) Konduktérja južne železnice Jakoba Doliča iz Vodmata št. 36 ogoljufal je mizar-ski delavec Lovre Č. iz Stanec pri Št. Vidu nad Ljubljano, kateri je bil pri njem v službi, za predplačo 6 gld. 80 kr., za črno suknjico, vredno 4 gld.; za srajco, vredno 1 gld.; za črni klobuk, vreden 1 gld., in za srebrno uro z dvojnimi prikrovi ter jo je popihal.

— (Surovost.) Predvčeranjem popoldne udaril je hlapec nečega trgovca na sv. Jakoba nabrežji 5letnega sina starinarja Janeza Kebra z roko tako hudo, da je fantič padel na tla in se z glavo udaril ob kamen, tako da je krvavel. Razdraženi oče pričel je glasno kričati, tako da se je v kratkem na obeh bregovih Ljubljane nabralo na stotine radovednega občinstva. Surovi hlapec bode kaznovan.

— (Zgubil) se je zlat prstan s temnim kamnom, vreden 12 gld.

— (V dunajski akademiji znanostij) predložil je generalni tajnik, dvorni svetnik prof. dr. Siegel, dve razpravi, poslani od slovenskih učenjakov. Prva, katero je spisal znani naš indolog, prof. dr. K. Glaser, ima naslov: *Der vedische Student* ter je dovršena po Ghryávútras in Dharmasátras. V drugi razpravi naš rojak profesor Dav. Nemanić svoje študije o čakavskem narečju pod naslovom: *Čakavisch-croatische Studien*. Oba pisatelja prosita akademijo, naj sprejme njihove razprave v poročila akademskih sej.

Št. VII. objavlja te spise:
1.) Gorazd: Tuji pevec. Balada. — 2.) Dr. Iv. Tavčar: Mrtva srca. Povest. (Dalje.) — 3.) J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 20. Zagovorniki. (Konec.) — 5.) J. Starč: Vinko I. — 6.) S. Rutar: Akvileja IV. — 7.) L. Pesjakova: Popotni spomini I. — 8.) Narodne stvari: Narodna pesen iz celjske okolice; G. Križnik: Pripovedka od fanta, ki je z mačkami oral. — 9.) F. G. P.: Čemu? Sneg. Tujki. Pesni. — 10.) J. Trdina: Vinska modrost. (Dalje.) — 11.) J. Kersnik: Gospod Janez. Novela. (Dalje.) — 12.) K. Štrekelj: Jan Ernst Smolér †. — 13.) Slovenski Glasnik.

„Ljubljanski Zvon“

stoji pol leta 2 gld. 30 kr., četrt leta 1 gld. 15 kr.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 4. julija. Prof. theol. Zschokke je imenovan rektorjem dunajskega vseučilišča.

Toulon, 4. julija. Včeraj po dnevi umrlo 5 oseb za kolero. Položaj se je zboljšal.

Marseille, 4. julija. Včeraj od opoldne do osmih zvečer nikedo za kolero poginili.

Kahira, 4. julija. Vest, da so ustaši z naskokom vzeli mesto Debbah ter poklali posadko, se uradno demantuje.

Kečkemet, 3. julija. Pri denašnji državno-zbornski ožji volitvi propadla sta dva antisemita; zmagal je eden liberalni in eden neodvisni kandidat.

Rim, 3. julija. Vest o enem slučaju kolere v Livorni se zanikuje.

Pariz, 3. julija. Zbornica je zavrgla amandement k revizijskemu predlogu, ki je zahteval, da se odstrani pravica razpuščenja zbornice.

Pariz, 3. julija. V Marseilleu so v zadnjih 24 urah umrle 4 osebe za kolero. „Voltaire“ zanikuje novico listov, da so včeraj tri osebe zbolele v Parizu za kolero. Vsako poletje se pripetijo posamezni, natanko omejeni slučaji. Zdravstvene razmere so do sedaj vgodne.

Toulon, 3. julija. Noč je bila boljše; sinoči od 7. ure so umrli trije za kolero.

London, 3. julija. Financijalni veščaki konference imajo v nedeljo zvečer sejo; do takrat bode pretresavanje dotičnih vprašanj dovršeno.

London, 3. julija. „Daily News“ poročajo iz Assuana: Čuje se, da je 12 tisoč vstašev zasedlo Debbah; poklali so 3 tisoč vojakov garnizije in prebivalce mesta.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 4. julija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 80.50
„ „ „ srebro	81.40
Zlata renta	102.45
5% avstr. renta	95.70
Delnice narodne banke	852.—
Kreditne delnice	299.80
London 10 lir sterling	121.90
20 frankovec	9.67*
Cekini c. kr.	5.76
100 drž. mark	59.55

Uradni glasnik

z dne 4. julija.

Razpisane službe: Pri c. kr. vodstvu idrijskega rudnika služba glavnega blagajnika s dohodki VIII., ozir. blagajnika s plačo IX. razreda, kavcija v obsegu plače. Molbenice tekom treh tednov rudniškemu vodstvu.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri c. kr. okr. sodnijski ljubljanski za katastralno občino Grosuplje; poizvedbe dne 17. julija; — pri c. kr. okr. sodnijski za katastralno občino St. Lambert; poizvedbe dne 9. julija.

Tujci.

Dne 2. julija.

Pri Maliči: Schulte, tovarniški vodja, s soprogo; Belina, Wolf, Röthel in Titz, potovalci, z Dunaja. — Kohn, potovalec, iz Prage. — Eisl, potovalec, iz Gradca. — Serenyi, profesor, iz Šopronja. — Her-taus, c. kr. vrhni poštni vodja, iz Trsta.

Pri Slonu: Beck, potovalec, z Dunaja. — Močnay, trgovec, s soprogo, iz Zagreba. — Fröhlich, župnik, iz Vel. Lašič. — Petrič, župnik, iz Blagovice.

Pri Bavarskem dvoru: Strum, montanist, iz Johannesthala. — Stofa, lesni trgovec, iz Sežane. — Goljevšek, lesni trgovec, iz Kanala. — Zwirner, nak-takar, iz Beljaka.

Pri Avstr. carji: Glatzl J., c. kr. rač. oficijal, in Glatzl E., c. kr. feldvebelj, iz Celovca. — Pimpl, nožarski fabrikant, iz Trattenbacha. — Skofic in Nilvass iz Podbrezja. — Jekovec, učitelj, iz Zid. Mosta.

Umrli so:

Dne 2. julija. Walter Deu, sin odvetnika, 2½ l., Dunajska cesta št. 13, sušica. — Janez Stajer, delavec, 46 l., umrl na Marije Terezije cesti za vodenico med prenosom v bolnico.

Dne 3. julija. Andrej Šarc, želez. konduktér, 65 l., Poljanski nasip št. 14, srčni mrtvoud.

Srečke

z dne 2. julija.

Brno: 87 74 50 82 54.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
3. julija	7. zjutraj	737.02	+17.8	zpd. sl.	s. js.	1.70
	2. pop.	735.58	+26.4	vzh. sl.	d. js.	dež
	9. zvečer	736.18	+18.4	bzv.	p. obl.	

Omarine napise

za trgovce

imata vedno v zalogi

Kleinmayr & Bamberg

Kongresni trg.